

Introstemme

Hei! I denne episoden av Forskerpodden er temaet trakassering i gaming. Det betyr at du kommer til å få høre en del ord og lydklipp som kan virke støtende. Vi synes det er viktig at du som lytter får høre dette, slik at du får et inntrykk av hvordan det faktisk kan høres ut for de som utsettes for trakassering. Men dette er kanskje ikke en episode for de aller yngste. Vi anbefaler at du lytter til akkurat denne episoden uten barn eller andre som kan finne innholdet støtende tilstede. Takk.

Lydklipp

I wanted to say to that bitch, I wanted to say you're ugly anyway, whore. You're ugly anyway. Whore. Big black [pipelyd som sensurerer], big black n[pipelyd som sensurerer], big black n[pipelyd som sensurerer], big black n[pipelyd som sensurerer]. [Uklart snakk] Fucking kill you. Cause I don't like faggots like you.

Vegard

Her hørte du ekte lyd fra dataspilling på nett. De som utsettes for trakasseringa er jenter. Hvorfor er det sånn? Hva er det som skjer?

[Musikk]

Marte

Sånt som det lydklippet som blir spilt her nå, det er én kveld med gaming. Fordi folk er stygge.

Beate

Inntil bare noen få år siden så var ikke jeg klar over denne siden av spill. Også begynte jeg å lese meg opp, og bare herregud, hva er det som foregår her?

[Intromusikk]

Velkommen til NTNU Samfunnsforskningens podkast, Forskerpodden. Sommeren er for lengst over, snart blir høst vinter, og da kryper mange tilbake til husets mørkeste rom for å spille igjen. Det som skjer der, er mye mørkere enn mørketida selv. I dagens Forskerpodden har jeg med NTNU Samfunnsforskningens egen gamingforsker Beate Hygen, men også Ida Törnqvist, som er tekstforfatter i kommunikasjonsbyrået Y Story, som har laget mange kampanjer mot trakassering av jenter som gamer, og ikke minst Marte Gundersen. Marte er spillentusiast, og skal fortelle oss hvordan det er å være jente som spiller.

[Musikk]

Vegard

Navnet mitt er Vegard Ystad Smevoll.

Vegard

Velkommen tilbake til Forskerpodden-studio, Beate.

Beate

Jo, takk for det! Hyggelig å være tilbake.

Vegard

Ja, så bra. Vi har med oss med oss to som har reist fra Oslo i dag for å sette ord på gamingvirkeligheten for jenter. Men jeg må begynne med deg, Beate. Hvorfor forsker NTNU Samfunnsforskning på gaming?

Beate

Hvorfor vi forsker på gaming? Åh, det var jo et godt spørsmål. Altså, jo det jo fordi at gaming er en veldig stor lidenskap, en stor aktivitet for veldig, veldig mange i vårt samfunn. Både for barn, unge og voksne. Og da er det jo viktig da, å se hva som rører seg i den verdenen, både på godt og vondt.

Vegard

Mhm. Jeg var kanskje litt sånn gammel gubbe i introen her og kalte det dataspilling. Nå er det gaming som har blitt gjengse ord?

Beate

Ja, det vil jeg si.

Vegard

Hvorfor ble det sånn at vi kaller det gaming og ikke dataspilling, sånn som vi gjorde på 80-, 90-tallet?

Beate

Å gud, det vet jeg faktisk ikke, hvorfor vi har gått over til å kalle det gaming, men nå spiller man jo ikke bare på dataen lenger, nå kan man jo også spille på ulike konsoller, på håndholdte og på stasjonære, og vi kan til og med spille på telefonen vår da, så det er veldig mye som har skjedd da, i den her ...

Vegard

Fellesbetegnelsen blir gaming

Beate

Det blir det

Vegard

Selv er jeg ganske spillkonservativ, Beate. Jeg har jo blitt 43 år, har vel lagt unna både det som handler om TV-spill og det som handler om PC-spill. Eh, som var de to kategoriene vi brukte på 90-tallet, da. Nå spiller jeg bare Wordfeud med fattern innimellom og brettspill på hytta. Så jeg venter egentlig litt på at mine to barn skal bli store nok til å fatte interesse. Jeg gleder jeg meg litt, og så gruer jeg meg litt også.

Beate

Mm.

Vegard

Kan du forstå det?

Beate

Ja, jeg ville jo ha gledet meg litt, dette er jo en utrolig fantastisk verden, hvor det er noe for alle og enhver. Det er jo spill som er både du kan konkurrere, du kan møte andre, altså, vi har rollespill, vi har konkurranse. Gaming er utrolig bredt! Og det er jo noe for alle. Også har det jo også sine sider som, for eksempel i idrett så har man jo ting som man syns er kjempeflott med idrett, og så har man også noen ting man syns ikke er så flott.

Vegard

Mm. Skjønner du at jeg gruer meg litt da, til at min fire og sjuåring blir fem år eldre.

Beate

Ja. Altså, ofte, det som er litt trist syns jeg da, med gaming, når media tar fatt i det temaet, så er det jo ofte fokus på de negative aspektene. Man glemmer alle disse fine tingene med spilling. Altså, det er jo en verden hvor man virkelig kan treffe likesinnede som deler de samme interessene som deg selv. Og du kan entre en verden, det å komme seg litt unna hverdagen, for eksempel, er jo noe gaming er helt fantastisk til.

Vegard

Du har jo blitt en kjent stemme, Beate, etter hvert, for å tone ned farene da, med den her gaminga. Hvorfor det?

Beate

Jeg tenker at dette her er en verden som de alle, aller fleste barn og unge er på. Og da er det også et sted som foreldre er nødt til å engasjere seg i og se hva dette her er, sånn at man får mer kunnskap om det. Og ... Ja, hva skal jeg si? Mange sier til meg at "du er så pro gaming", sier de til meg. Og så tenker jeg jo, altså, er jeg pro musikk, er jeg pro video. Altså, skjønner du litt hva jeg mener? Altså dette er så mangfoldig!

Vegard

Dette er så stor arena nå, at det ...

Beate

Det er så stor arena! Vi kan ikke ha et så ensidig negativt fokus som har vært i lang tid, da. Så det jeg prøver å forfekte er et mer nyansert bilde av hva gaming er, og at det er en aktivitet som må anerkjennes på lik linje med andre aktiviteter som man driver med.

Vegard

Mm. Det er jo en industri her da, som helst sikkert er god til å snakke positivt om det dem driver på med selv. Hadde det ikke vært viktigere da, for en forsker som deg, å advare [lattermild] mot ...

Beate

[Ler] Det er det mange forskere før meg som har gjort! [Ler]

Vegard

Ja, sant

Beate

Altså det forskerne har vært opptatt av, det er avhengighet, aggresjon og sånne typer ting. Og så begynner man å se på denne forskningen at det er ikke så mye av det. Og så med hvert nye medium så kommer så blir vi mennesker veldig redde når vi ikke kjenner så mye til det. Altså bare tenk hvis vi spoler tilbake på 30-tallet, så var man fryktelig redd for at radioen skulle forderve ungdomssjela. Og tegneserier på 60-tallet, ikke sant. Og til og med dime novels på 1980-tallet tenkte man at gjorde at gutter ble mordere, er det riktig ord? Mordere? [Med dramatisk tullestemme] Murderers! [Ler]

Vegard

[Ler]

Beate

[Ler] Ja, drapsmenn heter det ja! [Ler] Ja, sånn at det, alltid når det er nye medium så blir vi mennesker redde. Og det er jo ikke rart, vi frykter det vi ikke kjenner.

Vegard

Vi fryktet Beatles sine lange lokker på ...

Beate

Ja! Rockemusikken har jo fått skylda i ... Altså, Marilyn Manson har jo fått skylda for noen drap, og også Judas Priest ble jo beskyldt for å forårsake at to unge gutter [uhørbart] selvmord. Medier har til enhver tid fått skylda for en del ting, da.

Vegard

Mm. Kan du forklare litt mer hvor stor den her industrien er. Hvor mange av oss ... Ikke meg da, foreløpig ... Driver på med det?

Beate

Ja, altså på verdensbasis så er det over tre milliarder gamere. Ikke sant. Bare smak litt på det tallet.

Vegard

Tre av åtte, er vi åtte milliarder?

Beate

Å gud, det vet jeg jagggu ikke ... [Ler]

Vegard

Har vi blitt ni?

Beate

Jeg aner ikke, men-

Vegard

Det er høyt tall da.

Beate

Høyt tall, og det vi skal huske på er at gjennomsnittsalderen for en gamer er 34 år, så dette er ikke en aktivitet som er liksom bare for barn og unge. Dette er noe som er, på en måte, som vi alle driver med.

Vegard

Mm. Det ble klart tidligere i år, Beate, at vi da - eller du, da - får en snau halv million av Medietilsynet til prosjektet som heter toxic atferd i spill - et problem for alle, men verst for jenter. Hvorfor søkte du om penger til det her prosjektet?

Beate

Jo, det gjorde jeg nettopp, for å være helt ærlig, for inntil bare noen få år siden så var ikke jeg klar over denne siden av spill. Også begynte jeg å lese meg opp på det, og bare herregud, hva er det som foregår her? Nettopp fordi jeg har tenkt at gaming er en så ... Det er en arena som veldig mange går til for eksempel hvis de har lyst til å slappe av. Hvis de har lyst til å ha det gøy, hvis de vil legge hverdagen litt bak seg, eller hvis de bare har lyst til å henge med venner, være sosiale. Altså de grunnene til å spille, de er mange. Og for mange så handler det bare om å ha det litt gøy, kose seg eller konkurrere. Også plutselig så ser jeg at, men sånn er det ikke for alle. Det er ikke alle som kan gå inn der og kose seg, slappe av, glemme denne hverdagen littegrann. For noen så ender det i å bli kalt hore, de skal voldtas. Altså, vi snakker ikke sånn småtterier her, vi snakker om grov, krenkende trakassering. Og da tenkte jeg, herregud, hvor stort er dette her, og hva gjør det med oss? Så det var mitt utgangspunkt. For vi har en god del tall, som viser omfanget av dette her - og det er stort. Det er så stort at en av fire kvinner slutter å spille multiplayerspill som innebærer at de spiller med andre, og hvor vi ofte bruker mikrofon og vi prater sammen. Det slutter man med. Og veldig mange kvinner spiller med mannlige aliaser, later som de er menn. De slutter å bruke mikrofon, og de går over til andre spill for å unngå denne trakasseringa.

Vegard

Mm. Hvorfor har vi kalt det her toxic atferd, den her trakasseringa?

Beate

Toxic atferd som begrep er utrolig stort, og man har vel ikke helt klart å lande på en definisjon av det enda. Men det som det i hovedsak går utover er at man har en atferd som er krenkende eller skadelidende for andre. Og innunder det begrepet ligger det ting som for eksempel noe som heter doxing. Det betyr at for eksempel si at jeg spiller sammen med Marte, som jeg ikke kjenner, og så legger jeg hennes private informasjon ut på nett, for eksempel. At jeg avslører fødselsdato og litt sånne private ting. Vi har noe som har forårsaket drap i USA, som heter swatting, hvor for eksempel det er noen som streamer seg selv når de spiller, som er veldig vanlig i dag, også er det noen som sier at i det huset hvor de sitter og streamer, så er det noe kriminelt som har skjedd, og så sender de politiet på deg. Og så kommer SWAT-teamet inn, og så kan det skje ting. Og der var det jo et drap som skjedde nå, i USA, fordi da ble vedkommende skutt av politiet i en sånn misforståelse. Og det er jo kjempealvorlig. Vi har jo masse hvor man jukser, det inngår i dette toxic begrepet, og generelt hvor man spammer hele chatten med sånn drittprat, da. Med viten og vilje om at man på en måte ønsker å gjøre livet surt for andre.

Vegard

Mm, et problem for alle, sier du i undertittelen på prosjektet ditt, men verst for jenter. Er det sånn?

Beate

Ja, vi ser jo for eksempel i en studie som viser at både gutter og jenter opplever like mye toxic atferd, men for jenter så går det på at de er kvinner, altså det går på kjønnen deres. Sånn at det går på at det ... Altså for menn så er det mer det der drittpratet, som går på... Men for damer så er det liksom at du er dame. Og det blir veldig plutselig seksuelt, det er jeg sikker på Marte kan si noe om etterpå. Altså hvor det går på voldtekt og seksuelle ting, og at du er dame, så du er per definisjon ... at du på en måte stiller ... Altså, det er kjønnen ditt, da.

Vegard

Du, Beate, vi er så veldig heldige her at vi har med oss ei som har opplevd den her trakasseringa selv. Vi skal snakke med Marte Gundersen straks. Men aller først, Ida Törnqvist. Du jobber i Y Story, som sagt, og er med oss her fra Oslo. Velkommen hit i studio.

Ida

Tusen takk!

Vegard

Dere i Y Story har laget flere kampanjer om trakassering av jenter som gamer. Hvorfor det?

Ida

Det begynte jo med at vi jobbet med Apeks, som er en esportklubb, som kunde. Begynte å jobbe med de allerede i 2020, har vært med ganske sånn fra starten der. De har hele tiden snakket om at de har lyst til å profesjonalisere e-sport i Norge, og vi ble enige om at den posisjonen de skulle ta i markedet var som sånn storesøsken, som noen man kan se opp til, og som kan sette en ny standard, men som ikke er en sånn utenifra foreldre, men en kul person da. Så de landet da på sloganet "Change the game", altså de ville endre måten Norge snakker om, oppfører seg og hvordan de organiserer profesjonell e-sport, da. Også var det vel Denise Anfinnsen som er kreativ leder, og jeg og min makker i Y Story Anna Vaagland som fant ut at vi delte en interesse for dette temaet da, altså trakassering og hvordan det går hardt utover kvinnelige spillere, ikke minst. Så vi lagde i 2022 på kvinnedagen en kampanje som heter "Don't change your name, change the game", som handler om nettopp det Beate snakket om, at det er veldig mange som spiller med mannlige eller kjønnsnøytralt alias, da, for å slippe unna trakassering. Og etter det så har vi og funnet ut at her er det jo utrolig mye som må gjøres, så vi har hatt flere forskjellige holdningskampanjer siden den tid, og har nå nettopp lansert et helt nytt initiativ, da, hvor vi tar dette passionprosjektet litt ut av Apeks da, og har lansert dette Break the mold" som skal jobbe enerettet mot dette med å bekjempe trakassering i gaming, da.

Vegard

Mm. Hvordan har reaksjonene vært på kampanjene deres?

Ida

Det er veldig interessant, for det er veldig forskjellige reaksjoner. Det er noen som ikke vet noen ting om dette fra før, som blir veldig sjokkerte over hvor drøyt det er. Også er det noen som opplever det ofte, som Marte kommer til å komme tilbake til senere, som er takknemlige for at det endelig blir snakket om. At det er noen andre enn de som sitter i det hver dag som på en måte kan stå opp for den saken. Også er det veldig mange som synes at det er veldig, veldig stusselig å skulle ta bort denne essensielle delen av gaming. Så det jo de da som bruker denne atferden for å på en måte hevde seg selv, eller som mener det er en del av gamet, de synes jo at det er ... Hva skal jeg si? At det er helt unødvendig å ta opp. Veldig mye av det som vi har fått høre i den siste kampanjen vår, som er dette lydklippet som du har spilt av, er jo at det er veldig soft, for det første. At dette er ingenting. Dette er ikke noe drøyt. Og andre er bare sånn, sånn er gamingverden, sånn kommer det alltid til å være. Det er ingen grunn til å endre noe på det. Så det er liksom en bølge av positive reaksjoner, men så er det også ganske mye pushback, da, som er det som er interessant for oss videre, fordi vi er opptatt av å ikke skape to polariserende fronter. Vi er ikke ute etter å arrestere noen, man må finne en måte å snakke om dette på som kan skape forandring. Det er lett å på en måte sitte her og mene en ting, og så peke finger på de andre og si "fy, fy, fy, sånn kan man ikke gjøre". Men man må finne litt ut av årsaken til at denne atferden oppstår og man kan jo på en måte møtes på midten. For vi vil jo heller ikke at gaming skal bli sånn koseklubb, hvor alle bare skryter av hverandre og sender blomster til

hverandre, liksom. Det må være lov å trash talke disse konkurrentene og alle disse tingene der. Men å finne et sted hvor vi kan nærme oss en grense da, hvor man ikke går over til toxic.

Vegard

Ja, hva tenker du skal være innafor da?

Ida

Ja, det er jo kjempevanskelig spørsmål, da! Vi hadde en kampanje som handlet om akkurat det, som heter "Trash talk versus harassment", hvor vi spurte alle disse menneskene som hadde gitt oss motstand på første kampanjen vår, altså hvor mener dere at grensen går? Og da hadde vi forskjellige utsagn, og så hadde vi på en måte en skala med et spørreskjema også. Og det er jo det samme igjen, ikke sant. De som ikke er en del av de som bruker dette språket til vanlig syns det er superdrøyt, alt er liksom er liksom utenfor. Mens de som kanskje er i en litt røffere del av den gamingsfæren, de er sånn "dette må man tåle". Så er det noen grenser der som er, det går på personangrep, det går på hvilke ting du angriper, er det liksom ferdighetene i spillet, er det legningen, truer du med voldtekt eller sier du at du er ræva i spillet, men det er veldig vanskelig å finne den grensen. Og vi har ikke klart å definere det enda, men det er litt av den jobben som vi også håper å kunne bidra til.

Vegard

Mm. Vi skal spille av hele klippet, Ida, tenkte jeg. Så får vi kommentere det litt igjen etterpå. La oss høre mer av det du hørte helt i starten av dagens Forskerpodden.

[Musikk]

Mannsstemme [Lydklipp]

You motherfucker, you piece of shit, you motherfucker

Mannsstemme [Lydklipp]

Fuck you muslim son of a bitch

Mannsstemme [Lydklipp]

Shut up you fat fuck

[Simulering av seksuelle lyder]

Mannsstemme [Lydklipp]

I wanted to say to that bitch, I wanted to say "you're ugly anyway, whore"

Mannsstemme [Lydklipp]

Yeah, ugly anyway. Whore

Mannsstemme [Lydklipp]

Big black [pipelyd som sensurerer], big black [pipelyd som sensurerer], big black n[pipelyd som sensurerer], big black n[pipelyd som sensurerer]

Mannsstemme [Lydklipp]

Faggot

Mannsstemme [Lydklipp]

[utydelig] Fucking kill you

Mannsstemme [Lydklipp]

I'm [utydelig], cause I don't like fucking faggots like you.

Mannsstemme [Lydklipp]

I'll fucking kill your mom

[pipelyd som sensurerer]

Mannsstemme [Lydklipp]

[utydelig] Everyone's laughing at you, bro, everyone's laughing, come see

Mannsstemme [Lydklipp]

Suck my dick, all of you fucking European [utydelig]

Mannsstemme [Lydklipp]

Motherfuckers, you motherfuckers, you're lucky you don't know me in real life, I will smack you so hard you won't be working for [utydelig]

Mannsstemme [Lydklipp]

Fucking destroy both of you fucking bitches

Barnestemme [Lydklipp]

You shouldn't be playing this game, this game is a boy game

Mannsstemme [Lydklipp]

Oh a lot of fucking idiots, go die

Mannsstemme [Lydklipp]

[utydelig] Play the market, just like we play the fiddle on your mom's pussy

Mannsstemme [Lydklipp]

Maybe I should come back and fuck you

Mannsstemme [Lydklipp]

What are you talking about, you fat slut?

Mannsstemme [Lydklipp]

Your voice is even turning me on

Mannsstemme [Lydklipp]

Give me a [utydelig] and I show you my penis

Mannsstemme [Lydklipp]

Welcome to the real [utydelig], sweetheart

Kvinnestemme [Lydklipp]

Dette er klipp fra virkeligheten. Bruk din stemme for å stoppe trakasseringen.

Vegard

Hvem er det som gauler inn i mikrofonene sine her, Ida?

Ida

Dette er et herlig lite utvalg fra internett, som er satt sammen av oss. Kan du se bare å sitte med lydarbeidet på denne [lattermild] det stuntet som det var, da. Vi satt jo opp en lyddusj på Stortinget, der hvor forbigående da kunne oppleve følelsen av trakassering. Og bare det å sitte i det klipperommet, noen timer, da kjente du at det ble liksom mørkere og mørkere utenfor og inni, på en måte. Fordi det er noe med å sitte i det universet som er, ja det er utrolig deprimerende, da. Så dette er et lite utvalg, og som jeg nevnte tidligere så er det jo veldig mange som har sagt at de syns det er veldig soft da, at det er dårlige eksempler, og det finnes mye, mye verre enn det her. Men vi prøvde på en måte å treffe litt bredt da, og forskjellige innfallsvinkler som viser hvilke ting det er man går etter, ikke sant. Det er liksom etnisitet, kjønn, legning, ja, alle disse tingene her.

Vegard

Hvem er dem da? Er det gamere i hele verden som oppfører seg sånn, eller er det ...

Ida

Ja, så vidt jeg vet. Vi har ikke noe data som viser hvor det er verst. Når man snakker med forskjellige gamere så har de forskjellige teorier om hvilke folk som er de verste. Men sånn som vi ser det, de kan bo hvor som helst. Og de kan ha forskjellige aksenter, ikke sant, og de kan være fra hvor som helst. Men det er ett eller annet med at det miljøet som har vokst frem i gaming, hvor det på en måte har blitt tillatt at man snakker sånn til hverandre. Og det er ingen som arresterer, det er ikke noe kultur for å si "nei" eller si ifra. Så får det bare vokse fritt, og så prøver man jo å toppe hverandre da, ikke sant, hvem er den aller drøyeste.

Vegard

Mm. Hva slags spill er det det spilles da?

Ida

Det er forskjellig da, men-

Vegard

Jeg stiller litt sånn blanke spørsmål jeg nå [Ler]. Jeg håper du ...

Ida

Ja hvertfall multiplayer spill, ikke sant, der man kommuniserer med hverandre. Også er det jo veldig mange av disse er CS, da skytespill. Men det er forskjellige spill som har forskjellig rykte på å være de verste. Så det er litt sånn ... Jeg har ikke noe bedre svar på det, egentlig.

Beate

Nei, og den lista forandrer seg littegrann. Før så var for eksempel League of Legends på topp, nå har det endra seg littegrann, og det er vel der det kanskje ofte kan være litt ranking og at det er veldig kompetetivt, da. Også ser vi også fra noen studier at det, hvor det er veldig store forskjeller innad i lagene. For det er jo en del spill hvor det er sammensatte lag på, hvor du kommer med randoms, som man kaller det, altså tilfeldige folk. Og hvis det er da er stor nivåforskjell innad i laget, så kan det skape toxic atferd innad i laget, da. Det er sånt som vi ser fra noe forskning på dette her.

Vegard

Mm. Vi må ha med oss Marte også, endelig her, Marte Gundersen.

Marte

Hallais [Ler]

Vegard

Velkommen til deg også! Vi kan jo ikke sitte her og snakke om gaming og hvordan den her hetsen foregår uten å snakke med deg. Fantastisk at du er her.

Marte

Takk for [utydelig] Takk for at jeg får komme! [Ler] Takk for komme! [Ler]

Vegard

Når begynte du å spille?

Marte

Oi! Nei, jeg gamet ... Så lenge jeg kan huske, egentlig, som barn. Min mor introduserte gaming veldig tidlig for søsteren min og meg. Så vi hadde en sånn kjellerstue hjemme med saccosekker og gamle konsommer, altså sånn saccosekk, sjokolademelk, gamle Mario-spill. Det var jo da det hele startet, på en måte.

Vegard

Mm. Du er 26, stemmer det? Ja?

Marte

Ja, stemmer.

Vegard

Så vi snakker slutten av 90-tallet da, kanskje?

Marte

Ja, født i 97. Og var ikke ... Ja kanskje tidlig 2000, da. Ehm, ja, og så gamet jeg ... Ja, jeg har gamet mye opp gjennom, da. Sånn hver julaften har vi liksom fått et nytt spill på morgenen, som er sånn "nå må dere roe dere, chille litt"

Vegard

[Ler]

Marte

"Pakkene kommer snart", typ, Mamma og Pappa fikser til julaften, vi sitter og gamer det nye spillet vårt, om så det var Nintendo og en Nintendo DS, og så gamet jeg ... Jo, også ble jeg jo litt eldre og fikk lov til å dykke litt dypere i det der gaminguniverset, som liksom ikke lenger bare var sånn søte Nintendospill, Animal Crossing, bla bla bla. Og ja, begynte jo da å spille Call of Duty, spilt mye av det, spiller det den dag i dag også. Og det er jo kjent for å være ett av de styggeste. Altså, ikke styggeste spillene, absolutt ikke, it's my angel, men ett av de spillene hvor man blir trakassert mest, da.

Vegard

Hva er det den her gaminga gir deg, hvis vi begynner der?

Marte

Altså, først og fremst-

Vegard

Hvordan er en perfekt gamingøkt for deg, Marte?

Marte

Åh, herregud, her har jeg da et svar! En perfekt gamingkveld, da, da har jeg venninnene mine på besøk, de har tatt med seg Xbox eller Playstation. Vi sitter liksom alle trøkka inn i en sånn bitteliten Osloleilighet, med liksom alt fra campingstoler til små puter som vi sitter på. Jeg elsker å dusje før jeg gamer da.

[Latter i studio]

Marte

Sånn dusje og liksom body lotion, lukte liksom godt i rommet, tenne litt røkelse, litt stearinlys. Også bare gønner vi på! Vi bare sitter der, bestiller litt mat, har litt sånn snacks, mye databrus [Ler]. Og ja, da blir det ofte en utrolig bra kveld.

Vegard

Mm, databrus?

Marte

Ja, databrus, det er vel litt RedBull og Monster og Battery og ymse det.

Vegard

[Lattermild] Ja, riktig. Eh, vi har jo skjønt nå at den har noen skyggesider, den her gaminga. Det hetsen der, hvordan er det den foregår? Er det ... Ha på seg headsettet og så bare strømmer det på?

Marte

Jeg er jo en av de som ikke har på lyd. Jeg har ikke på mikrofonen min mens jeg gamer hvis jeg spiller alene, da. Av den ene og alene grunnen fordi man gidder ikke stå i dritten alene. Men hvis jeg og venninnene mine sitter og spiller en kveld og har på mikrofon, eh sånn som det lydklippet som ble spilt her nå, det er én kveld med gaming, typ. Der kan du sette deg ned etter middag og game frem til du går og legger deg sånn rundt 12, liksom, og det er ikke noe problem liksom å skaffe disse lydklippene. For folk er stygge, liksom.

Vegard

Hva gjør det med spillmotivasjonen din?

Marte

Jeg elsker jo å game, da. Det er mitt sånn free space, digger det. Men jeg gamer veldig sjeldent alene, så sånn sett med spillmotivasjon trekker det veldig ned. Men hvis jeg, vi er jo, som jeg nettopp nevnte da, jeg vil heller at vi er en gjeng med kvinner og ikke-binære som gamer sammen, hvorav det da er mye enklere å stå i dritten sammen, og man booster hverandre litt, så da klarer man på en måte å skille seg litt fra det og være litt sånn "okay, men vi overlever det" på en måte. Også må man jo på en måte ofte si ifra tilbake, men vi er jo ikke så stygge tilbake da, men bare sånn øh, hey. Men spiller man alene så orker man ikke det, og da er det ikke like gøy. Og det er jo veldig kjipt for de som ikke da har noen andre å spille med. At du har ikke det safe space folkene som jeg er veldig heldig å ha. Og det er jo med på å gjøre da at veldig mange kvinner slutter jo å game, eller da spiller med en voice changer og utgir seg for å være en mann, da. Så, ja, det dreper motivasjonen.

Vegard

Mm. Alene, du spiller ikke alene, sier du, du vil helst ha dem du spiller med i samme rom, eller hjelper det å ha venninner som sitter online.

Marte

Online holder i massevis det.

Vegard

Ja, ja.

Marte

Bare at vi har hverandre der, innad i chatten. Sånn at vi står opp for hverandre, ofte vi muter da, eller skrur av lyden på de andre, og kun hører hverandre, kun fordi at ... Det er ikke hver kveld man orker å stå i det der, absolutt ikke. Så det er jo ... Kommer litt an på. Noen dager så er vi sånn okey, men i dag så har vi lyst til å snakke med andre, mens vi gamer. Mens blir det for mye så skrur vi bare av. Og det er også ... Det å snakke med andre over alt i verden er på en måte en stor del av det å spille, da, og det der at man skal kommunisere med hverandre for å på en måte vinne, så må man jo ofte kommunisere med hverandre. Hvis man sammenligner det med vanlig idrett, da, så, hvis på fotballbanen så er det jo kjedelig hvis du skal ta på deg noise cancelling headset og løpe rundt på fotballbanen og ikke høre de andre lagspillerne dine. Da klarer man jo ikke å vinne, ikke sant. Da er det på en måte flaks hvis du, ja, du løper der du løper, men du vet ikke helt strategien i gamet. Mens ... Ja, så det hemmer, det gjør jo at det blir jo ikke det beste utfallet ved at man muter seg. Men det er jo det man ender opp med å måtte gjøre fordi hadde jeg løpt inn på fotballbanen og en lagkompis hadde ropt etter meg at han skal bli med meg hjem og voldta meg og drepe meg og, ja, så hadde jeg jo blitt livredd, på en måte. Det er jo ingen som hadde latt det skje.

Vegard

Her er vi kanskje inne på litt hvor grensa går igjen, da, Ida, fotballen er nok kjent for en del såkalt trash talk den og. Men neppe i den kategorien Marte beskriver her.

Ida

Nei, og det er jo litt sånn at man kan tenke "hva er det man ikke ville sagt til noen i virkeligheten", altså det er jo litt sånn enkelt som det, der er jo noe som heter online dishibition effect, at du ikke klarer å tenke over at de du sitter og snakker med på nett er på en måte et menneske de også. Og det er jo liksom, ja det finnes absolutt trash talk i fotball, det har jo vært avdekket mye rasisme og, liksom, så det er jo ikke sånn at vi er ferdige på alle andre arenaer på noen måte. Men hvis det er helt umulig å se for seg at en på motstanderlaget hadde løpt etter deg og skreket det, så burde kanskje den grensen gå også i gaming da.

Beate

Ja, også er det en stor forskjell. Og det er at hvis du gjør dette her i fotball, så kan du gå og ta hverandre i hånda etterpå. Og det kan du ikke når du sitter på nett, ikke sant. Du ser ikke ... Altså hvis jeg er på banen, så er det komprimert [Ler] Nå må jeg tenke hvor lenge en fotballkamp varer [Ler] To ganger 45! Ikke sant, også etterpå-

Vegard

Ja, på elitenivå er det det.

Beate

Ja, og da kan man etterpå så ser man, når jeg sier det til deg så ser jeg hvordan du reagerer. Det gjør du ikke i gaming. Da sitter man hjemme i sin egen stue, den som du kanskje spiller mot har kanskje, kan ha vansker, kan ha hatt en forferdelig, grusom dag, kan ha opplevd overgrep. Ikke sant, vi skal huske på at når det er snakk om kvinner, da, når det er det vi snakker om her, så er det mange kvinner som har opplevd overgrep, som har opplevd alvorlig seksuell trakassering, som kan få, ikke sant, som får det her rett i fleisen når det er det de har lyst til er å kose seg. Slappe av, ha det gøy med venninner som Marte så fint beskriver. Også er det det du får, "jeg skal voldta deg, jeg vet hvor du bor". Ikke sant, sånn at det, det er en stor forskjell på å snakke litt dritt under en fotballkamp, bli ferdig med det og reise hjem, og du har et helt lag rundt deg, du har trenere, du har alle, ikke sant. Du får til og med et rødt kort, hvis det er skikkelig ille. Og det som vi ser i gaming er at man slipper unna med det.

Vegard

Mm. Jeg sitter og biter meg litt i tunga her nå, for jeg har en litt fersk opplevelse fra fotballbanen jeg da, der jeg spilte bedriftskamp og en av våre lagkamerater utførte en litt stygg takling som hendte med rødt kort. Og det ble litt knuffing etterpå og litt sånn ufin stemning. Og hva tror du skjer etter kampen? Joda, det ble klem mellom de to aktørene. Og ble ferdige med det der og da, da.

Beate

Mm, ja

Vegard

Marte, spiller du nå like mye som før da?

Marte

Jeg hadde jo et opphold fra jeg sluttet å game da jeg var 13 som typ alle andre også gjorde. For da var det, jeg følte kanskje bare at, ikke et ansvar, men samfunnet er veldig lagt opp til at du er kvinne, ingen av dine venninner gamer lenger. Man ble litt mer sånn, "nå skal du spille håndball, du skal være voksen, du må ta grep om livet ditt". Så jeg stoppet å game. Mens i 2019, ja, nei, det var slutten, midten av korona, så ble jeg syk, og skulle da være sykmeldt i en god periode, og hvor vennene mine da kjøpte en PlayStation til meg, som er en helt annen historie, men da gjenopptok jeg gaming. Og nå gamer jeg masse. Nå er jeg sånn, jeg gamer hver gang jeg har anledning. Nå er det jo selvfølgelig mer sånn, man må jo på jobb, man må jo studere, man må jo være litt sosial ellers også, og ikke bare på online. Men ved hver anledning jeg har, så gamer jeg, da.

Vegard

Mm. Du sier at du unngår å spille alene. Har du andre teknikker for å unngå den her trakasseringa?

Marte

Nei, jeg har ikke det ass. Det er vel bare å mute. Det er det eneste løsningen på det, du må bare skru av lyden, rett og slett. Hver gang jeg gamer, og nå er jo jeg, hva skal man si? Det er jo uflaks og flaks, jeg er jo også skeiv, da. Og du kan jo tenke deg, hvis du er en skeiv kvinnelig gamer, altså ...

Ida

[Ler]

Marte

[Lattermild] Ja, da ler du der ja. Ja, da får du høre det, for å si det sånn. Altså, det er jo så seksualiserende at det er jo til å... Ja altså, det er sånne ting som jeg kunne aldri kunne ha falt ned i hodet på meg blir jo slengt, ikke sant. Så hvis jeg har, man har i spill da, så kan man hvertfall i Call of Duty så kan du ha sånn calling card og emblem, som det heter, som du har foran navnet ditt, da, sånn at hvis du dreper noen eller ett eller annet så kommer det opp. Og der har jo jeg ofte prideflagget [Ler] Og da tar det av. Da er det, det er så mye homohat, det er transhat, det er hat mot kvinner, det er hat mot meg, folk prøver å finne meg på sosiale medier, de skal ... Ja, jeg satt og tenkte i stad, sånn

styggeste kommentaren jeg har fått, det var en som liksom satt skikkelig dypt i meg. Jeg satt med ei venninne og gamet, og da var det sånn, også sa han det på sånn derre, det var så nasty det tonefallet hans og, jeg klarer på en måte ikke å gjenskape det, men han satt med sånn dyp skrekkfilmstemme, sånn bassete mannestemme, og så sier han sånn "ja, jeg skal komme hjem til deg etterpå, og så skal jeg drepe deg, og så skal jeg voldta det døde liket ditt".

Ida

[Hvisker] Fy faen

Marte

Også sa han "sånn skal jeg holde på resten av kvelden". Og da var jeg sånn ... [skjelvende stemme] "ååh, hjelp!" [vanlig stemme] Og da muter man jo, for man orker jo ikke det, ikke sant.

Vegard

Mm.

Beate

Altså det er ... Jeg syns det er så jævlig. Rett og slett. Og jeg tenker her skal du ... Og du spurte litt om det i stad, Vegard, men jeg spør igjen da, når du skal game, hva er det du ønsker å oppnå? Hvorfor syns du, altså du sier nå, du bruker enhver ledig tid, ikke sant. Hvorfor gjør du det?

Marte

Det er jo fordi jeg syns det er kjempegøy.

Beate

Mm

Marte

Jeg syns det er så gøy å sette meg ned, game, være i en sånn der virtuell verden, som jeg vanligvis ikke kan være i, da. Men også bare det at når jeg sitter der med venninner og gamer og snakker med dem, så er det så hyggelig, da! At vi juzzer jo om alt, ikke sant sitter og skravler og det er jo liksom en venninnekveld hver gang vi gjør det. Og det er gøy å utfordre seg selv, sånn som det er på alle andre plan, da. At man ser progresjon, man blir bedre, og hvis man... Sånn som, hvis jeg hadde digget å sitte å male, da, så hadde jeg jo sittet og malt også. Og gjort det ved enhver anledning. Og for meg så er liksom det å sitte å male, altså det gjør jeg heller å game da, for det syns jeg er kjempesjikt og det gir meg veldig mye.

Beate

Ikke sant. Og så kommer da dette her.

Marte

Jaja, du sitter jo ikke og maler, og så er det en som sitter på skulderen din og sier at han skal voldta deg, på en måte.

Beate

Mm.

[Musikk]

Vegard

Du, Ida, dere jobber jo med det her, og prøver å skape en endring. Det Marte forteller er jo rystende, rett og slett. Men så er det fantastisk for oss i Forskerpoddenstudio da, å få ord på det. Gode beskrivelser. Hvor vanskelig har det vært å få en stemme til å fortelle om hvordan det her kan arte seg?

Ida

Altså, det er litt både og. Det er mange som på en måte tenker at det er ikke den identiteten de vil ha, at man kanskje er keen på å bare game i sitt eget liv i fred. Også har vi heldigvis en del som Marte da, vi har jo også vært i kontakt med de som du beskriver som din vennegjeng, og de er jo også villige til å snakke om dette fordi de elsker å game, og vil ikke at det heller skal bli svartmalt. Det er noe med det også, å prøve å ha den samtalen her med to tanker i hodet samtidig, at vi ikke skal skremme foreldre til kommende gamere, men vi må samtidig være ærlige å si litt om hvordan det er, da. Så både og. Det er liksom lett å finne de når man har funnet en gjeng som er villige til å stå i den kampen, og så er det selvfølgelig mange som ikke har lyst til å snakke så høyt om at de er gamere eller hvor vanskelig det er. Og kanskje lettere å få kvinner da, til å snakke om det. Vi har jo vært i ganske mange samtaler hvor, med mannlige gamere, hvor de sier sånn "jeg må jo ærlig innrømme at ja, jeg har hørt dette veldig mange ganger. Jeg har ikke gjort noe, jeg har ikke visst hva jeg skulle gjøre" og noen også som har sagt at "sånn der var jeg før". Men med litt sånn selvironisk blick, på en måte, og det skjønner jeg at det kan være vanskelig å ta innover seg hvordan det er da, når man ser det litt utenifra. Men jeg opplever jo nå i bransjen som helhet at det er veldig blest over dette, at det er masse engasjement nå. Det er supermange som tar tak i det og vil snakke om det og vil gjøre en forskjell. Og så er det bare akkurat det der, å finne ut hvordan vi skal få tak i de som er uenige med oss. For vi som sitter i dette rommet her er jo enige om at dette er ødeleggende og helt sinnssykt og utrolig dritt, også er det mange som mener at vi bare er ute etter å ødelegge det beste de har, da. Nå er det en frisoner hvor du bare kan si hva som helst, og du kan på en måte, ja, slippe fri, da, det som du ikke kan slippe fri til vanlig. Det er

jo ganske mange kommentarer på de kampanjene vi har laget som er nettopp det, de mener at dere prøver å ødelegge det beste med gaming. Og noen av de kan man komme litt i prat med. Jeg har jobbet som community manager, altså at jeg har kommunisert i de kampanjene jeg har laget, og da var det blant annet en jeg spurte, han skrev sånn "dette er en vanlig dag for meg" når han hørte det lydklippet. Også spurte jeg "hvorfor er det sånn? Hva får du ut av det?" Og jeg forventet jo egentlig ikke å få noe svar, men da svarte han sånn "det er det eneste stedet jeg kan slippe det ut". Og det er jo et reelt problem. Så vi må jo også finne ut av hva vi kan gjøre med den energien som jo eksisterer der, for å legge lokk på den vil jo heller ikke løse problemet.

Beate

Nei, og det er det som er så viktig, som du sier, at for noen så er dette en outlet. "Her får jeg lov, jeg har hatt en shit day, da spyr jeg det ut." Så jeg tenker jo litt av det som vi ... For jeg også er jo livredd for at nå skal folk "å gud, nå får ikke barnet mitt spille!" sant. Men da må også barnet ditt slutte med turn, ikke sant. Fordi, det er veldig mye flott med turn, men det er også mye kroppsfokus og negative ting. Sånn er det med alt i livet. Det har gode sider og det har dårlige sider, og det er superviktig at dere som lytter til dette her, dette er én av sidene. Eller som man hører Marte beskriver, så er dette en helt nydelig verden, men nå er det dette som er fokus, da. Det jeg tenker da, som er kanskje litt viktig å forstå, som kanskje vi kan bidra med når vi snakker sånn som dette her, når vi har flotte kampanjer som det dere har, og industrien som legger stor- altså det er veldig mange krefter der ute nå som jobber for å forhindre dette her. Men jeg tenker det at vi skjønner- for det som skjer på nett, du toucha litt bortom det i stad, det er jo at vi glemmer at det er et menneske i andre enden, ikke sant. Så når jeg tenker ut fra meg "å, nå skal jeg bare lire ut av meg all dritten, for nå har jeg hatt en shit dag" så glemmer jeg at det sitter et menneske, et fullverdig menneske på andre siden som jeg ikke vet noe om. Og det er jo det som skjer på nett. Og det ser vi i kommentarfeltene på ulike aviser og sånn og, folk skrabler ned fordi de er anonyme, ikke sant. Så du har både det der, den anonymitetsbiten, så har du ingen konsekvenser for det du gjør, og så ser du ikke den andre. Og i gaming så har vi alle de tingene. Du kan gjemme deg bak avataren din, du ser ikke den ande, og ingenting skjer med meg hvis jeg oppfører meg dårlig. I verste fall så blir jeg littegrann utestengt, ikke sant. Og da får du- også kombinerer du det med at jeg ser ikke deg, jeg ser ikke reaksjonen. Sånn her får man, også kombinerer du også med at dette har blitt normen. Det er sånn det er! Så ser vi da at når nye spillere kommer til så lærer de at sånn er det her. Her er det lov å være sånn. Også glemmer vi helt at det sitter noen som kanskje ikke orker å stå i det, og det viser seg at, i en undersøkelse så sier 92 prosent av gamere at de ønsker en endring. Så gamere selv ønsker jo ikke at det skal være sånn. Sånn at det er en stor andel som syns at dette her går for langt, da.

Vegard

Mm. Dumt spørsmål, sikkert, da, men kan man gjøre noe med anonymiteten? Bør det innføres regler om at du må logge deg inn?

Beate

Jeg innbiller meg at det er noen steder

Vegard

BankID eller noe [samtidig snakk]

Beate

De begynner å snuse litt på det, men det er muligens jeg tar feil, men at man begynner å se litt på sånne typer ting. Også har man jo satt AI på saken, ikke sant, i chatloggen for å luke ut ting, også har man jo hatt sånne tribuner hvor man kan melde inn, hvor det er sånn at man kan bli utestengt. Altså, man har opp gjennom tida testet ut ganske mange ting. Så jeg tror nok etter hvert nå så vil vi få flere og flere løsninger, men jeg har så lyst til at det også skal skje en holdningsendring [Ler]

Ida

Og jeg tenker det er litt sånn som du er inne på også, at vi trenger på en måte et generasjonsskifte. For vi gamle ringrevene lærer opp de unge til at sånn er det her inne. Og hvis vi hadde klart å endre på det, for det er jo ikke sånn at alle som begynner å game i ung alder liksom kan alle disse ordene, og på en måte "yes, jeg er på internett, på tide å true med å voldta noen!" Det kommer jo fra et sted. Og jeg tror på en måte litt, og dette er jo bare min personlige teori, men vi har jo fortsatt ganske mange gamere som har vokst opp med at, på en måte, skjermen kom. Ikke sant at, vi har ikke vokst opp med at det har vært en naturlig del av hverdagen på samme måte som de unge gjør nå, da.

Marte

Null konsekvenstenkning, ikke sant.

Ida

Det er akkurat det! Vi har ikke visst hvordan vi skal gjøre det! Så det har vært en frisoner på alle mulige områder.

Marte

Mm, mm.

Ida

Også har vi liksom bare sluppet det løs, uten at vi har klart å tenke underveis at "hei, burde vi ha noe sanksjonssystem i dette universet?". Så mitt optimistiske håp er jo også at den generasjonen som har vokst opp med skjerm og et annet forhold til at, ja det er naturlig at du kan Facetime bestemor, det er fortsatt bestemoren min. At det kanskje automatisk vil komme en litt mer sånn-

Beate

Ja, også kanskje det å helt basically lære deg at det du gjør på nett er mye av det samme som du gjør i det virkelige livet. At det er ikke fritt frem, det er mennesker i andre enden der og. Og bare så det er sagt, så er det satt i gang en kampanje i Norge nå, hvor man skal inn og snakke om toxic atferd i gaming på, nå husker jeg ikke om det var ungdomsskolen, så der er det et prosjekt gående nå.

Ida

Det er ungdomsskolene

Beate

Ja, det er ungdomsskolen, som Medietilsynet finansierer. Ja, du har vært borti det ja?

[Latter]

Beate

Ja, så man begynner nå å bre seg om ganske mye, det er et stort fokus nå, heldigvis

Vegard

Mm

Beate

Så det er, for det er jo, noen ganger så trenger jo vi mennesker en sånn oppvåkning hvor vi "åh fader, dette er kanskje ikke så bra", så jeg tror mange og bare har latt det rulle og gå, tror dere ikke det?

Marte

Mm.

Beate

Dette har bare vært en del av det.

Marte

Og det har jeg tenkt mye på da, for jeg streamer gaming sammen med søsteren min. Og-

Vegard

[Kremter] Unnskyld, du må forklare hva-

Marte

Ja, streaming, streaming

Vegard

For lytterne. Jeg tror jeg forstår det, da, men. Du spiller og så legger du ut video av spillinga di?

Marte

Ja, det er liksom live da, typ. Man går på Twitch.tv, og så kan man sitte der og streame live, da sitter man og gamer sånn at andre kan sitte og titte på, og man kan skrive i chatten, på en måte, være en del av et sånn community, samhold-greie, da. Og der henger søsteren min og jeg, så andre sitter og ser på oss game, rett og slett. Høres kanskje absurd ut, men fantastisk greie. Og jeg er 26, søsteren min er to år eldre enn meg. Hun er 28 da, og Mamma - vi streamet senest i går - og Mamma er fortsatt inne og kommenterer, og er sånn "hei jentene mine" ikke sant

[Latter]

Marte

For det er hun vant til, ikke sant, for hun har jo kjørt meg på håndballtrening, hun har kjørt meg på fotballtrening, hun har vært på skoleavslutninger, vært i hallen hver søndag, sittet og spist pølse i vaffel, ikke sant. Så der har hun alltid stilt opp da, og nå som vi på en måte har begynt å bli veldig engasjert i gaming, så stiller hun opp der og. Og det er bare så viktig, at man på en måte ikke glemmer det som forelder, og, at hvis du har et barn på 13 år da, som ikke ønsker å være på fotballtrening, ønsker ikke å være på håndballtrening, men ønsker å sitte å game, så okay. Men som forelder så har du et ansvar for at da må du faktisk stille litt opp på det forumet. Eller, hva heter det, ikke forumet - den idretten

Beate

Den arenaen

Marte

Arenaen heter det, ikke forum. At bruk heller den energien, ikke tenk at gaming er sånn "å nå er sønnen min eller datteren min lat, fordi hun er ikke på fotballtrening". Men vis litt interesse, gå inn i

den arenaen og vær sånn, "så kul og kick-ass barnet mitt er som gjør dette, og er dyktig i det den driver med."

Vegard

Mm

Marte

Og gi ... [intens stemme] vis litt engasjement, liksom

Vegard

Du sitter en meter unna meg, Beate, men jeg hører hårene som reiser seg av det Marte sier

Beate

Ja, jeg blir så glad, mora di

Vegard

Drømmemor?

Beate

Ja, jeg syns det, fordi at hun har tatt utgangspunkt i sitt barn, eller sine døtre, og sett hva er det de liker, og så har hun tilpasset seg det. Og det er det jeg ofte, ofte så hører jeg setning "åh, den spillinga får de ha for seg selv". Så har de stilt opp i vind og vær på fotball og håndball, og så er kanskje lidenskapen gaming. Og det som har vært mitt mantra i alle år er at hvis du lukker døra til den porten der, så lukker du også porten til alt som skjer der. På godt og vondt. Ikke sant, du har sikkert visst, Marte, at hvis noe skjer mens du gamer, så kan du snakke med moren din om det.

Marte

Jaja, 100 prosent.

Beate

For hun ville ikke sagt "å herregud, nei da tar jeg fra deg PC-en, når det er sånn!" mens et barn som alltid får høre hvor dårlig den her spillingen er, hvor negativt det er, la oss si at det barnet opplever noe skikkelig kjipt, eller noe skikkelig bra. For det vet vi, det er mye bra som skjer!

Marte

Det er veldig mye bra!

Beate

Ikke sant, det er jo mest bra! Eller så hadde du jo aldri giddet.

Marte

Jaja.

Beate

Men hvis du har lukket den døra så vil ikke det barnet komme til deg, og da kan du gå glipp av så mye. Så det som jeg skulle ønske meg, det hadde vært like naturlig som en mor eller far ved middagsbordet, som å spurt den ene "ja, hvordan var fotballtreninga, hvem spilte du med?" som å sagt "hvordan var gaminga, hvem spilte du med, hva spilte du, hvordan gikk det, var det noe kult som skjedde, eller?" At det blir en hverdagsprat, akkurat sånn som man gjør med alle andre

Vegard

Mm. Det her kan være med på å gjøre den her trakasseringa mindre utbredt da, tenker du det? Når foreldre vet mer hva som foregår.

Beate

Ja, absolutt. Og å være litt på ballen og si hva som er greit å gjøre og ikke greit å gjøre, snakke med barna sine om det her, at "når du spiller de spillene her, nå har du begynt å spille multiplayer, da kan dette her skje" ikke sant, og snakke med barna om hva som er greit å gjøre, og hva som ikke er greit å gjøre, akkurat som vi ville gjort i hverdagen. Hva er det som er lov å si på skolen til andre? Hvordan er det du vil at andre skal føle seg når du er sammen med de? Vi må ha samme opplæringa også på nett, og da må vi jo være på den arenaen, vi kan ikke bare si "nei, det her kan jeg ingenting om, jeg, så da får du sitte der alene". Kanskje der hvor ungen er aller mest, da.

Vegard

Det har vi jo snakka om før og i Forskerpodden

Beate

[Ler] Det har vi

Vegard

Det er bra

Beate

Jeg kjenner, fyr opp [Ler]

Vegard

Hva kan Marte og likesinnede gjøre, som opplever det her? Ytringsfriheten står jo sterkt, men jeg tenker jo noe av det her beveger seg over i noe som må være ulovlig da, når de blir rasisme inne i bildet, blant annet. Beate, du er forsker, kan det anmeldes, den trakasseringa?

Beate

Ja, det kan man

Ida

Ja, det kan man, men så er det sånn "hva blir konsekvensen" av det, på en måte. For det er jo i sin natur ikke alltid så lett å spore opp disse menneskene, ikke sant, når man har aliaser, når man er anonyme. Men jeg har vært inne og lest på definisjonen, og man kan absolutt anmelde det. Også er det nok bare vurdere hvor effektivt det er. Jeg tenker heller at de kanalene, Twitch da, for eksempel, som du nevnte, har et større ansvar for at det skal være et mulighetsrom for å melde ifra der, og at konsekvensene blir reelle da, ved at, ja de kan bli muta eller kicka ut, men det er ikke på en måte sanksjoner som oppleves veldig hardtrammende for de som opplever det, da. Så jeg tenker de har et større ansvar for å finne ut hvordan kan de bruke AI til å begrense, plukke det opp fortere. Men så er det, som sagt, en holdningsendring som må til da, og det vet vi jo tar lang tid. Og bare sånn apropos det du sa til Beate der, så tror jeg at det er like viktig å ikke bare være fokusert på å snakke om at, at man ikke bare snakker med døtrene sine om er det farlig å game. At man snakker til sønnene sine også, "hvordan snakker du? Hvordan snakker gjengen til hverandre når dere gamer sammen? Er det annerledes enn når dere møtes i virkeligheten? Er det noen som har sagt noe stygt, da" at man må passe på å ta den praten også. For jeg tror at mange tenker at deres uskyldige barn sitter på rommet sitt og spiller, og så er alle de andre så stygge i munnen. Men de som holder på sånn, er jo også ett eller annet sted, på ett eller annet rom. Vi vet jo at den reaksjonen du får fra de nærmere seg, altså vi kan ha så mange holdningskampanjer vi vil, men det vil uansett ramme hardere og treffe sikrere hvis det kommer fra et menneske i din nærhet da, som du bryr seg om.

Vegard

Jeg har to sønner, så jeg skal prøve å huske på det der når de blir eldre. Beate, hva vet du om spillindustrien selv, og hvor opptatt de er av det her?

Beate

Ja-

Vegard

- på sin arena?

Beate

Ja de er veldig opptatt av det. De taper jo. Altså, 20 prosent slutter, de taper jo mye penger på dette her. Jeg vet at i League of Legends, for eksempel, for mange år siden, de ansatte en egen psykolog som skulle jobbe mot dette problemet. De har startet en allianse, jeg tror den heter Fair Play Alliance eller noe sånt noe, sånn at de er på ballen, og jeg vet at man er mer og mer på dette her da. Så de anerkjenner at det er et problem, og de ønsker ikke å ha det sånn. Mer enn det kjenner ikke jeg til, jeg, men-

Vegard

Men hvis dem som opplever trakassering sier det, kan de miste de som trakasserer også, hvis de ikke får lov til å?

Ida

Min teori vil jo være at hvis man på en måte prøver å skvise de ut, så kommer de til å finne seg et nytt sted. Hvis man ikke endrer oppførselen, hvis man bare sperrer de helt ute, så vil de finne seg et nytt spill, eller en annen plattform. Så jeg tror nok at det er litt vanskeligere enn som så å bli kvitt dem, men kan jo sikkert jage dem ut av noen spill, også er det bare å prøve å sørge for at det ikke da blir verre et annet sted, da.

Marte

Men så er det også, for vi snakker om holdninger og, å nå inn hos barn og informere, men som du nevnte i stad, at gjennomsnittsalderen på gamere er 34 år. Det trengs jo da, som dere sier, at voksne mennesker bare går litt inn i seg selv. Og det er helt greit å sitte på en arena - altså, jeg også blir jo forbanna hvis ikke jeg får til ting! Jeg sitter jo ikke og er pen i munnen jeg heller, når ikke jeg får til ting. Men bare ikke, ta det direkte ut over noen andre. Sånn, det er liksom ikke mer som skal til da. At man kan godt si "fuck you", altså jeg også hvis jeg bommer på en straffe for ti år siden den gangen jeg spilte håndball, så kan jeg jo si "faen i helv-" altså jeg kan jo si mye stygt, og jeg kan jo bli ordentlig ufin. Men det er bare den der dype krenkelsen av et annet menneske som man pent kan unngå, da. Og det er lov, hvis at hver gang man hører at noen trakasserer hverandre, altså hvis noen sier at "go back the kitchen" til meg så forventer ikke jeg at noen andre skal være sånn ... Kjøre en stor politisk debatt om likestilling

Ida

[Ler lavt]

Marte

Altså, det er ikke det jeg forventer, på en måte. At det eneste, når noen sier at de skal komme og drepe meg, eller blablablabla, det er liksom da... Og da heller forventer jeg liksom ikke en stor politisk, altså greie inne i chatten. Jeg forventer ikke at alle skal stå opp og være sånn "øy! Nå skal jeg sette deg på plass!" Men det er bare de derre, som et voksent menneske, hvis du bare en gang går frem som et godt eksempl, da, for en annen person. Og bare vis at det er nulltoleranse. Og du trenger ikke si lange greia på det, men bare skru på mikken din og si "det er ikke greit." Det er ikke mer liksom, men bare vis at det syns du ikke er greit, da. For meg så er det the bare minimum å bare si fra når noen er kjipe mot hevrandre. Og jeg skjønner veldig godt at veldig mange menn, også når de hører om - for det er jo veldig skremmende, det her, det er litt sånn mye å ta tak i. Og som du nevnte i stad, det er jo det at det er vanskelig å kunne si fra, for man vet liksom ikke hva man skal si. Men du trenger ikke å si noe, du trenger ikke å kjøre en debatt om hvorfor ting ikke er greit, og du trenger ikke å sende linker til en statistikk som viser ditt og møkk. Men du må bare liksom si sånn "dude, det der er ikke fett" på en måte. Det er ikke mer som skal til. For når du bare forteller en person sånn, "nå er du ukul" så går man jo inn i seg selv. Hvis noen sier til meg "jeg syns det var litt kjipt at du gjorde det" så kan jeg være sånn, få et sånt sug i magen, og da går jeg jo hjem, eller går jeg jo inn i meg selv og tenker "hva var det jeg gjorde nå som gjorde at det ikke var greit?" Og det tror jeg kanskje bare ...

Beate

Også har du da, hvis du opplever dette her, også er det en som sier "hei, stopp, altså det her er ikke kult" så vet du at du har en alliert. Og mer enn det ... Altså, da har du en på det laget som sier klart, da sitter man ikke bare helt alene mot de tre-fire andre, for eksempel, som har slengt seg på. Og bare det, ikke sant, bare med ett enkelt ord så kan man vise en allianse.

Marte

Ja, det er bare akkurat det, bare "hei, det er ikke greit". Jeg skjønner jo også at når man gamer så gidder man på en måte heller ikke at ting skal bare være negativt og man skal sitte og ha diskusjoner om hvorfor ting er greit og ikke greit. Men bare, si bare bare en liten kommentar da, hvis noen får en grov trussel mot seg. Bare vær sånn "ikke fett, takk for meg." Så trenger du ikke dra den noe lenger. Bare vis at, ja ...

Ida

Det er det jeg tenker også. Altså, du har snakket mye om det, Beate, med forbilder. At jeg tror det er så utrolig viktig. For det er noe med dessverre hvem det kommer fra også. Det smeller hardere hvis det er noen som de her ser opp til som sier fra. Og det trenger ikke være mer enn sånn enkelt "det er ikke innafor", enn hvis det er en som for eksempel lik som deg, om en av dine venninner skulle gå inn og forsvare deg, så har det ikke like mye å si for de personene som gjør det. Fordi de i deres øyne har ikke like mye verdi, da. Så det er derfor jeg syns det er veldig spennende å få lov til å jobbe med Apeks

også, fordi de er jo forbilder for mange av disse som drømmer om å bli esportutøvere, og som drømmer om å game masse. Og bare, det trenger ikke å være en sånn stor, politisk agendasak. Men det må være sånn at det blir kulere å bare si sånn "nei, det der, over streken". Og så er det ferdig, trenger ikke å bruke noe mer tid på det. Men bare senke den terskelen for å stå opp og være litt sånn "nei, her kommer litt motstand, la oss heller bare snakke om noe annet, og så spiller vi litt bedre".

[Musikk]

Vegard

Beate, hva skjer nå må forskninga på det her feltet? Hvordan skal dere jobbe med toxic atferd i gaming?

Beate

Jo altså, vi har jo en god del tall. Vi vet at det er stort, men det jeg har vært veldig interessert i, det er å finne ut hva gjør det med oss. Hva er det som skjer i oss når vi opplever det. Sånn at det er den vinkelen jeg vil ha på det, da. Går det utover skam, selvfølelse, sånne typer ting. Så det er det jeg har lyst til å se på, hvordan føles det, hvordan oppleves det og hvordan er det du har det i det du opplever dette her. Så det er det som jeg kommer til å se - det har jeg ikke sett så mange studier på. Jeg har sett noen som har spurt sånn i etterkant, sånn "har du noen gang opplevd", og så svarer du på noen spørsmål om hvordan du har følt deg, men det å faktisk være inne i det det kanskje skjer, det er en sånn liten drøm som jeg har da, som jeg har lyst til å se på.

Vegard

Mm. Det høres bra ut, Beate, vi er spente på hvordan det her prosjektet går. Takk for besøket alle tre, Beate Hygen, Ida Törnqvist og Marte Gundersen, takk for at dere tok turen helt fra Oslo.

Ida

Takk for oss

Marte

Takk for oss

Beate

Takk, takk, takk

Vegard

Beate, vi snakkes sikkert senere i det studioet her, vi. Forskerpodden er NTNU Samfunnsforskningens egen podkast, som spilles inn i studio på Dragvoll i Trondheim. Navnet mitt er Vegard Y. Smevoll, og vi høres igjen neste gang.

[Musikk]